

TÕLGE INGLISE KEELEST EESTI KEELDE

B LISA

**VEOVAHENDEID JA -OPERATSIOONE
PUUDUTAVAD SÄTTED**

8. OSA

Nõuded sõiduki meeskonnale, varustusele, tööle ja dokumentatsioonile

PEATÜKK 8.1

VEOÜKSUSEID JA NENDE VARUSTUST PUUDUTAVAD ÜLDNÕUDED

8.1.1 Veoüksused

Ohtlike veostega laaditud veoüksus ei või mingil juhul hõlmata rohkem kui ühte haagist (või poolhaagist).

8.1.2 Veoüksuses veetavad dokumendid

8.1.2.1 Lisaks muude eeskirjadega nõutud dokumentidele tuleb veoüksuses vedada järgmisi dokumente:

- a) jaos 5.4.1 määratud veodokumendid, mis hõlmavad kõiki veetavaid ohtlikke veoseid, ning vajadusel jaos 5.4.2 määratud konteineri pakkimise tunnistus;
- b) jaos 5.4.3 määratud kirjalikud juhised;
- c) *(reserveeritud)*;
- d) fotoga isikut tõendav dokument sõiduki iga meeskonna liikme kohta vastavalt alajaole 1.10.1.4.

8.1.2.2 Juhul, kui ADR-i sätted nõuavad järgmiste dokumentide koostamist, peavad ka need olema veoüksuses:

- a) jao 9.1.2 kohane kasutusluba iga veoüksuse või selle elemendi kohta;
- b) jaos 8.2.1 määratud juhi koolitustunnistus;
- c) alajao 5.4.1.2.1 punktis c või d või alajaos 5.4.1.2.3.3 nõutud juhtudel pädeva asutuse loa koopia.

8.1.2.3 Jaos 5.4.3 ette nähtud kirjalikud juhised peavad olema kergesti kättesaadavad.

8.1.2.4 *(Kustutatud)*

8.1.3 Tahvelmärgised ja markeerimine ohu tunnusnumbriga

Ohtlikke veoseid vedavad veoüksused peavad olema varustatud tahvelmärgistega ning tähistatud peatüki 5.3 kohaselt.

8.1.4 Tuletõrjevahendid

8.1.4.1 Järgmises tabelis on toodud miinimumsätted ohtlikke veoseid vedavate veoüksuste, välja arvatud alajaos 8.1.4.2 osutatud veoüksuste kantavate tulekustutite kohta tuleohtlikkuse klasside¹ A, B ja C jaoks:

(1) Veoüksuse maksimaalne lubatav mass	(2) Tulekustutite miinimumarv	(3) Minimaalne kogumaht veoüksuse kohta	(4) Kustuti, mis sobib tulekahju kustutamiseks mootoris või kabiinis. Vähemalt ühe kustuti minimaalne maht on:	(5) Lisakustuti(te) nõue. Vähemalt ühe kustuti miinimummaht on:
≤ 3,5 tonni	2	4 kg	2 kg	2 kg
> 3,5 tonni ≤ 7,5 tonni	2	8 kg	2 kg	6 kg
>7,5 tonni	2	12 kg	2 kg	6 kg

Mahud on kuiva pulbriga kustutite jaoks (lubatud on samaväärses ulatuses muu sobiv kustutusaine).

8.1.4.2 Alajao 1.1.3.6 kohaseid ohtlikke veoseid vedavad veoüksused peavad olema varustatud ühe kantava tulekustutiga tuleohtlikkuse klasside^{Tõrge! Järjehoidjat pole määratletud.} A, B ja C jaoks, mis sisaldab minimaalselt 2 kg kuiva pulbrit (või samaväärses ulatuses sobivat tulekustutusainet).

8.1.4.3 Kantavad tulekustutid peavad sobima sõidukil kasutamiseks ja vastama kohastele standardi EN 3 „Kantavad tulekustutid” 7. osa (EN 3-7:2004 + A1:2007) nõuetele.

Juhul, kui sõiduk on varustatud automaatse või kergelt töölerakendatava püsiva tulekustutiga tulekahju kustutamiseks mootoris, ei pea kantav tulekustuti sobima tule kustutamiseks mootoris. Tulekustutusained peavad olema sellised, et nad ei vabastaks mürgiseid gaase juhikabiini või tule kuumuse mõjul.

8.1.4.4 Alajagude 8.1.4.1 või 8.1.4.2 sätetele vastavad kantavad tulekustutid peavad olema varustatud plommiga, mis tõendab, et neid ei ole kasutatud.

Tulekustutid peavad läbima riiklike standardite kohase korralise ülevaatus, et oleks tagatud ohutus nende kasutamisel. Nad peavad kandma pädeva asutuse tunnustatud standardi tähist ning tähist, mis näitab vähemalt järgmise ülevaatus aega (kuu, aasta) või maksimaalset kasutamise aega, nagu kohane.

8.1.4.5 Tulekustutid tuleb veoüksustele paigaldada selliselt, et nad oleksid sõiduki meeskonnale kergelt juurdepääsetavad. Tulekustutid tuleb paigaldada nii, et nad oleksid kaitstud ilmastikutingimuste eest selliselt, et need ei mõjutaks tulekustutite kasutusohutust. Veo ajal ei tohi täituda alajaos 8.1.4.4 nõutud kuupäev.

¹ Tuleohtlikkuse klasside definitsiooni vt standardist EN 2:1992 + A1:2004 „Tulekahjude klassifitseerimine”.

8.1.5 Muu varustus ja isiklikud kaitsevahendid

8.1.5.1 Iga ohtlike veoseid vedav veoüksus peab olema varustatud alajao 8.1.5.2 kohaste üldiste ning isiklike kaitsevahenditega. Vahendid valitakse vastavalt koormaks oleva veose ohumärgise numbrile. Ohumärgise numbrile võib leida veodokumentid.

8.1.5.2 Veoüksus peab olema varustatud järgmiste vahenditega:

- iga sõiduki jaoks tõkising, mille suurus sobib sõiduki täismassi ja ratta läbimõõduga;
- kaks toetatud ohutähist;
- vedelik silmade loputamiseks² ja

iga sõiduki meeskonna liikmele

- ohutusvest (nt standardi EN 471:2003 + A1:2007 kohane);
- jao 8.3.4 sätetele vastav kantav valgustusseade;
- paar kaitsekindaid ja
- silmade kaitsevarustus (nt kaitseprillid).

8.1.5.3 Teatavate klasside puhul nõutakse järgmist lisavarustust:

- ohumärgiste number 2.3 või 6.1 kohasel veol hingamisteede kaitsevahendid³ igale kaubaveoüksuse meeskonna liikmele;
- kühvel⁴;
- äravoolutõke⁴;
- kogumisnõu⁴.

² Ei ole vajalik ohumärgiste number 1, 1.4, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2 ja 2.3 korral.

³ Näiteks standardis EN 141 kirjeldatule sarnanev A1B1E1K1-P1 või A2B2E2K2-P2 tüüpi kombineeritud gaasi/tolmufiltriga näomask.

⁴ Vajalik ainult nende tahkete ainete ja vedelike korral, mille ohumärgise number on 3, 4.1, 4.3, 8 või 9.

PEATÜKK 8.2

SÕIDUKI MEESKONNA VÄLJAÕPET PUUDUTAVAD NÕUDED

8.2.1 Reguleerimisala ja juhtide väljaõpet puudutavad üldised nõuded

- 8.2.1.1 Ohtlikke veoseid vedavate sõidukite juhtidel peab olema pädeva asutuse väljaantud tunnistus, mis tõendab, et nad on osalenud väljaõppel ning sooritanud eksami nende nõuete kohta, mida peab täitma ohtlike veoste veol.
- 8.2.1.2 Ohtlikke veoseid vedavate sõidukite juhid peavad läbima põhiväljaõppe. Väljaõppe tuleb korraldada pädeva asutuse poolt kinnitatud kursusena. Selle peamiseks eesmärgiks on teadvustada juhte ohtlike veoste veost tulenevatest ohtudest ning anda neile põhilist informatsiooni, mis on hädavajalik õnnetuste toimumise tõenäosuse vähendamiseks ning võimaldab neil õnnetuse toimumisel rakendada meetmeid, mis võivad osutada vajalikuks nende enese ja elanikkonna ning keskkonna ohutuse tagamiseks, et piirata juhtumi mõju. See kursus, mis peab hõlmama praktilisi individuaalseid harjutusi, peab olema väljaõppe aluseks kõikide juhikategooriate jaoks ning käsitlema vähemalt alajaos 8.2.2.3.2 määratletud teemasid. Pädev asutus võib kinnitada teatud ohtlike veostega, teatud klassi või teatud klassidega piirduva põhiväljaõppe. Selline piiratud põhiväljaõppe ei võta ära õigust osaleda alajaos 8.2.1.4 viidatud kursustel.
- 8.2.1.3 Sõidukite või MEMU-de juhid, kes veavad ohtlikke veoseid püsi- või kergpaakides, mille maht ületab 1 m³, üle 1 m³ kogumahuga anumakogumiga sõidukite juhid ning veoüksuse kohta üle 3 m³ mahuga paakkonteinerites, teisaldatavates paakides või MEGC-des ohtlikke veoseid vedavate sõidukite või MEMU-de juhid peavad osalema eriväljaõppel, mis käsitleb vedu paakides ning hõlmab vähemalt alajaos 8.2.2.3.3 defineeritud teemasid. Pädev asutus võib kinnitada teatud ohtlike veostega, teatud klassi või teatud klassidega piirduva eriväljaõppe, mis käsitleb vedu paakides. Selline piiratud põhiväljaõppe, mis käsitleb vedu paakides, ei võta ära õigust osaleda alajaos 8.2.1.4 viidatud kursustel.
- 8.2.1.4 Klassi 1 ohtlikke veoseid, välja arvatud jao 1.4 sobivusgrupi S aineid ja esemeid (vt S1 peatükis 8.5) või klassi 7 aineid ja esemeid, vedavate sõidukite juhid peavad osalema erikursustel, mis hõlmavad vähemalt alajagudes 8.2.2.3.4 või 8.2.2.3.5 määratletud teemasid.
- 8.2.1.5 Kõik õppekursused, praktilised harjutused, eksamid ja pädevate asutuste roll peavad vastama jao 8.2.2 sätetele.
- 8.2.1.6 Kõiki käesoleva jao nõuetele vastavaid koolitustunnistusi, mille kokkuleppeosalise pädev asutus on andnud välja kooskõlas alajaoga 8.2.2.8, peavad teiste kokkuleppeosaliste pädevad asutused aktsepteerima nende kehtivuse ajal.

8.2.2 Juhtide väljaõpet puudutavad erinõuded

- 8.2.2.1 Vajalikud teadmised ja oskused tuleb anda väljaõppega, mis hõlmab teoreetilisi kursusi ning praktilisi harjutusi. Teadmisi peab kontrollima eksamiga.
- 8.2.2.2 Koolitusasutus peab kindlustama, et koolitajatel on head teadmised, ning võtma arvesse hiljutisi muutusi eeskirjades ja koolitusnõuetes, mis puudutavad ohtlike veoste vedu. Väljaõppe peab olema seotud praktikaga. Koolitusprogramm peab vastama alajaos 8.2.2.6 viidatud heakskiidule alajagudes 8.2.2.3.2 kuni 8.2.2.3.5 toodud teemade poolest. Väljaõppe peab hõlmama ka individuaalseid praktilisi harjutusi (vt alajagu 8.2.2.3.8).

8.2.2.3 Väljaõppe struktuur

8.2.2.3.1 Väljaõpe tuleb läbi viia põhikursuse ning, kui kohane, siis ka erikursuse vormis. Põhi- ja erikursus võivad toimuda kompleksse kursusena, mille viib terviklikult läbi sama koolitusasutus samaaegselt.

8.2.2.3.2 Põhikursus peab hõlmama vähemalt järgmisi teemasid:

- a) ohtlike veoste vedu puudutavad üldnõuded;
- b) ohtude peamised liigid;
- c) informatsioon keskkonnakaitse kohta jätmete teisaldamisel;
- d) erinevate ohuklasside ennetus- ja ohutusmeetmed;
- e) mida teha pärast õnnetust (esmaabi, liiklusohutus, põhiteadmised kaitsevahendite kasutamisest, kirjalikud juhised jne);
- f) tähistamine, ohu- ja tahvelmärgiste ning oranžide tahvlitega varustamine;
- g) mida juht peab ohtlike veoste veo ajal tegema ja mida ta ei tohi teha;
- h) sõidukite tehniliste seadmete eesmärk ja töötamise meetodid;
- i) samasse sõidukisse või konteinerisse kooslaadimise keelud;
- j) ohtlike veoste peale- ja mahalaadimise ajal järgitavad ettevaatusabinõud;
- k) tsiviilvastutust puudutav üldinformatsioon;
- l) informatsioon multimodaalsete veooperatsioonide kohta;
- m) saadetiste teisaldamine ja lastimine;
- n) liikluspiirangud tunnelites ja tunnelites käitumise juhendid (ennetus ja ohutus, tegutsemine tulekahju või teiste hädaolukordade korral, jne);
- o) turvateadlikkus.

8.2.2.3.3 Paakides veo erikursused peavad hõlmama vähemalt järgmisi teemasid:

- a) sõidukite käitumine teel, kaasa arvatud lasti liikumine;
- b) sõidukite erinõuded;
- c) üldised teoreetilised teadmised erinevatest täitmis- ja tühjendamissüsteemidest;
- d) spetsiifilised lisaätted asjaomaste sõidukite kasutamiseks (veo- ja kasutusload, lubade tähisted, tahvelmärgiste ja oranžide tahvlitega varustamine jne).

8.2.2.3.4 Klassi 1 ainete ja esemete vedu puudutavatel erikursustel tuleb käsitleda vähemalt järgmisi teemasid:

- a) lõhke- ja pürotehniliste ainete ning neid sisaldavate esemetega seotud spetsiifilised ohud;

- b) klassi 1 ainete ja esemete kooslaadimist puudutavad erinõuded.

8.2.2.3.5 Klassi 7 radioaktiivsete materjalide vedu puudutavatel erikursustel tuleb käsitleda vähemalt järgmisi teemasid:

- a) ioniseeriva kiirgusega seotud spetsiifilised ohud;

- b) radioaktiivse materjali pakkimist, teisaldamist, kooslaadimist ja lastimist puudutavad erinõuded;

- c) radioaktiivse materjaliga seotud avarii korral rakendatavad erimeetmed.

8.2.2.3.6 Õppetund kestab 45 minutit.

8.2.2.3.7 Üldjuhul ei tohi ühel koolituspäeval olla rohkem kui kaheksa õppetundi.

8.2.2.3.8 Individuaalsed praktilised harjutused peavad olema seotud teoreetilise väljaõppega ning hõlmama vähemalt esmaabi, tulekahju kustutamist ning avarii või õnnetuse korral toimimist.

8.2.2.4 *Esmaõppe programm*

8.2.2.4.1 Iga esmaõppe kursuse teoreetilise osa või kompleksse kursuse osa minimaalne kestus peab olema järgmine:

Põhikursus	18 õppetundi
Paakides veo erikursus	12 õppetundi
Klassi 1 ainete ja esemete veo erikursus	8 õppetundi
Klassi 7 radioaktiivsete materjalide veo erikursus	8 õppetundi

Põhikursuse ja paakides veo erikursuse korral on alajaos 8.2.2.3.8 osutatud praktiliste harjutuste jaoks vajalikud täiendavad õppetunnid olenevalt sellest, mitut juhti õpetatakse.

8.2.2.4.2 Kompleksse kursuse kogukestuse võib määrata pädev asutus, kes peab säilitama põhikursuse ja paakide erikursuse kestuse, kuid võib täiendada seda klasside 1 ja 7 lühendatud erikursustega.

8.2.2.5 *Täiendusõppe programm*

8.2.2.5.1 Regulaarsete ajavahemike tagant toimuvate täienduskursuste eesmärk on hoida sõidukijuhte kursis muutustega; kursused peavad hõlmama uusi tehnilisi, juriidilisi ning ainete seotud muutusi.

8.2.2.5.2 Individuaalseid praktilisi harjutusi sisaldava täienduskursuse kestus peab olema vähemalt kaks päeva, kui tegemist on kompleksse kursusega, või vähemalt pool vastava esmase põhikursuse või esmase erikursuse kestusest, mis on täpsustatud alajaos 8.2.2.4.1, kui tegemist on individuaalse kursusega.

8.2.2.5.3 Juht võib asendada täienduskursuse ja eksami vastava esmase kursuse ja eksamiga.

8.2.2.6 *Koolituse heakskiit*

8.2.2.6.1 Õppekursustel peab olema pädeva asutuse heakskiit.

8.2.2.6.2 Heakskiit antakse ainult kirjaliku taotluse alusel.

8.2.2.6.3 Heakskiidu taotlusele tuleb lisada järgmised dokumendid:

- a) detailne õppeprogramm, kus on ära näidatud õpetatavad teemad ja ajakava ning planeeritavad õppemeetodid;
- b) koolituspersonali kvalifikatsioon ning tegevusalad;
- c) informatsioon kursuste toimumiskoha, õppematerjalide ning praktiliste harjutuste läbiviimise koha kohta;
- d) kursustest osavõtu tingimused, näiteks osalejate arv.

8.2.2.6.4 Pädev asutus peab organiseerima väljaõppe ja eksamite järelevalve.

8.2.2.6.5 Pädev asutus annab kirjaliku heakskiidu järgmistel tingimustel:

- a) väljaõppe peab toimuma esitatud dokumentide kohaselt;
- b) pädeval asutusel peab olema õigus saata volitatud isikuid väljaõppe kursuseid ja eksameid jälgima;
- c) pädevat asutust tuleb varakult informeerida individuaalsete väljaõppe kursuste kuupäevadest ja toimumise kohast;
- d) heakskiidu võib tagasi võtta, kui selle saamise tingimused ei ole täidetud.

8.2.2.6.6 Heakskiit peab näitama, kas tegemist on põhi- või erikursustega, esmaõppe või täiendusõppe kursustega ja kas need piirduvat teatud ohtlike veoste, teatud klassi või klassidega.

8.2.2.6.7 Juhul, kui koolitusasutus kavatses pärast heakskiidu saamist teha detailides mis tahes muudatusi, mis mõjutaksid heakskiidu saamist, peab ta selleks eelnevalt pädevalt asutuselt luba küsima. See puudutab eriti muudatusi koolitusprogrammis.

8.2.2.7 *Eksamid*

8.2.2.7.1 *Põhikursuse eksamid*

8.2.2.7.1.1 Põhiõppe, kaasa arvatud praktiliste harjutuste lõpetamise järel tuleb põhikursuse kohta korraldada eksam.

8.2.2.7.1.2 Kandidaat peab eksamil tõestama, et tal on põhikursuse ulatuses olemas teadmised, arusaamine ning oskused ohtlike veoseid vedava sõiduki juhi ameti pidamiseks.

8.2.2.7.1.3 Sel eesmärgil peab pädev asutus koostama küsimuste kataloogi alajaos 8.2.2.3.2 toodud teemade kohta. Eksamiküsimused tuleb võtta sellest kataloogist. Enne eksamit ei tohi kandidaadid teada kataloogist valitud küsimusi.

8.2.2.7.1.4 Komplekskursustele võib korraldada ühe eksami.

- 8.2.2.7.1.5 Pädev asutus peab kontrollima eksamite liike, mille hulka kuuluvad vajaduse korral elektrooniliste eksamite taristu ja organiseerimine vastavalt alajaole 8.2.2.7.1.8, kui neid korraldatakse.
- 8.2.2.7.1.6 Eksam peab olema kirjalik või kombinatsioon kirjalikust ja suulisest eksamist. Igalt kandidaadilt tuleb põhikursuse kohta küsida vähemalt 25 kirjalikku küsimust. Täienduskursusele järgneval eksamil tuleb küsida vähemalt 15 kirjalikku küsimust. Eksam peab kestma vastavalt vähemalt 45 või 30 minutit. Küsimused võivad olla erineva raskusastmega ning erineva kaaluga.
- 8.2.2.7.1.7 Igal eksamil peab olema tagatud valve. Mis tahes manipuleerimine või pettus peab olema maksimaalselt välistatud. Kandidaadi isikusamasust tuleb kontrollida. Kõik eksamidokumendid tuleb salvestada ning hoida alles väljatrükitud kujul või elektroonilise failina.
- 8.2.2.7.1.8 Kirjaliku eksami võib korraldada osaliselt või tervikuna elektroonilise eksamina, mille vastused salvestatakse ja mida hinnatakse elektroonilise andmetöötluse protsesside abil, kui järgmised tingimused on täidetud:
- a) Pädev asutus peab kontrollima riist- ja tarkvara ning andma neile heakskiidu;
 - b) Tagada tuleb korrektne tehniline toimivus. Seadmete ja rakenduste tõrgete puhul peab olema korraldatud see, kas ja kuidas eksamit jätkatakse. Sisendseadmetel ei tohi olla abivahendeid (näiteks elektroonilise otsimise funktsioon); seadmed ei tohi võimaldada kandidaatidel eksami ajal suhelda teiste seadmetega;
 - c) Iga kandidaadi viimasena sisestatud vastused tuleb logida. Tulemuste määramine peab olema läbipaistev.
 - d) Kasutada tohib ainult eksamit vastuvõtva organi pakutatavat elektroonilisi vahendeid. Kandidaadil ei tohi olla võimalust saada elektroonilise vahendi vahendusel täiendavaid andmeid; ta võib ainult vastata esitatud küsimustele.
- 8.2.2.7.2 *Vedu paakides või klassi 1 ainete ja esemete või klassi 7 radioaktiivsete materjalide vedu käsitlevate erikursuste eksamid*
- 8.2.2.7.2.1 Kui kandidaat on sooritanud põhikursuse eksami ning lõpetanud erikursused, mis käsitlevad vedu paakides või klassi 1 ainete ja esemete või klassi 7 radioaktiivsete materjalide vedu, tuleb ta lubada vastavaleksamile.
- 8.2.2.7.2.2 See eksam tuleb korraldada ja seda tuleb kontrollida samadel alustel nagu alajaos 8.2.2.7.1 toodud eksamit. Küsimuste kataloog peab hõlmama alajaos 8.2.2.3.3, 8.2.2.3.4 või 8.2.2.3.5 loetletud teemasid.
- 8.2.2.7.2.3 Iga erikursuse kohta tuleb küsida vähemalt 15 kirjalikku küsimust. Täienduskursusele järgneval eksamil tuleb küsida vähemalt 10 kirjalikku küsimust. Eksam peab kestma vastavalt vähemalt 30 või 20 minutit.
- 8.2.2.7.2.4 Kui eksam põhineb piiratud põhikursusel, piirab see erikursuse eksamit vastavalt.

8.2.2.8 *Juhi koolitustunnistus*

- 8.2.2.8.1 Alajao 8.2.1.1 kohane tunnistus tuleb välja anda:
- a) pärast põhikursuse lõpetamist tingimusel, et kandidaat on edukalt sooritanud alajao 8.2.2.7.1 kohase eksami;

- b) kui kohane, siis pärast vedu paakides või klassi 1 ainete ja esemete või klassi 7 radioaktiivsete materjalide vedu puudutavate erikursuste lõpetamist või peale peatüki 8.5 erisätetes S1 ja S11 toodud teadmiste omandamist tingimusel, et kandidaat on edukalt sooritanud alajao 8.2.2.7.2 kohase eksami;
- c) kui kohane, siis pärast piiratud põhikursuse või paakides veo piiratud erikursuse lõpetamist tingimusel, et kandidaat on edukalt sooritanud alajao 8.2.2.7.1 või 8.2.2.7.2 kohase eksami. Tunnistusel tuleb selgelt näidata, et see kehtib vaid asjakohaste ohtlike kaupade või klassi(de) kohta.

8.2.2.8.2 Juhi koolitustunnistus kehtib viis aastat alates kuupäevast, mil juht sooritab esmase põhi- või komplekskursuse eksami.

Tunnistust uuendatakse, kui kandidaat esitab tõendid oma osalemise kohta alajao 8.2.2.5 kohasel täienduskursusel ja on edukalt sooritanud alajao 8.2.2.7 kohase eksami:

- a) kaheteist kuu jooksul enne tunnistuse aegumist. Pädev asutus annab välja uue tunnistuse, mis kehtib viis aastat alates eelmise tunnistuse aegumise kuupäevast;
- b) varem kui kaheteist kuu jooksul enne tunnistuse aegumist. Pädev asutus annab välja uue tunnistuse, mis kehtib viis aastat alates täienduskursuse eksami sooritamise kuupäevast.

Kui juht laiendab tunnistuse kehtivusaajal selle kehtivuse ulatust, täites alajao 8.2.2.8.1 punktide b ja c nõuded, on uuel tunnistusel sama kehtivusaeg nagu eelmisel tunnistusel. Kui juht on sooritanud erikursuse eksami, kehtib spetsialiseerumine tunnistuse aegumise kuupäevani.

8.2.2.8.3 Tunnistus peab vastama alajaos 8.2.2.8.5 toodud näidisele. Tunnistuse mõõtmed peavad vastama standardile ISO 7810:2003 ID-1 ja see peab olema plastist. Värvus peab olema valge musta kirjaga. Tunnistusel peab olema täiendav turvaelement, nagu hologramm, UV-trükk või giljoššmuster.

8.2.2.8.4 Tunnistus tuleb koostada selle välja andnud pädeva asutuse riigi keeles, keeltes või ühes neist keeltest. Kui ükski neist keeltest ei ole inglise, prantsuse või saksa keel, peavad tunnistuse pealkiri, punkti 8 pealkiri ja tagaküljel olevad pealkirjad olema ka inglise, prantsuse või saksa keeles.

Esikülg

JUHI ADR	
ÕLITUSTUNNISTUS	
**	1. (TUNNISTUSE NR)*
	2. (PEREKONNANIMI)*
(juhi foto) *	3. (EESNIMI)*
	4. (SÜNNIAEG pp/kk/aaaa)*
	5. (KODAKONDSUS)*

Tagakülg

KEHTIV	JÄRGMISTE
KLASSIDE	VÕI ÜRO
NUMBRITE SUHTES:	
PAAGID	TEISED
VEOVAHENDID	
9. (Märkida klass	10.
(Märkida klass	

* Asendada tekst sobivate andmetega.

** Rahvusvahelises liikluses osalevate sõidukite eraldusmärk (1968. aasta teeliikluse konventsiooni või 1949. aasta teeliikluse konventsiooni osalisriikidele, millest on teavitatud ÜRO peasekretäri kooskõlas esimesena nimetatud konventsiooni artikli 45 lõikega 4 või viimati nimetatud konventsiooni 4. lisaga).

Lepinguosalised peavad esitama UNECE sekretariaadile näidise sellele jaotisele vastavatest väljaantavatest riikliku tunnistuse mudelitest koos kehtivate tunnistuste näidistega. Lepinguosaline võib esitada ka täiendavaid märkusi. UNECE sekretariaat peab tegema saadud info kättesaadavaks kõigile lepinguosalistele.

8.2.3

Väljaõpe ohtlike veoste maanteeveoga seotud isikutele, välja arvatud sõidukijuhtidele, kes omavad jaole 8.2.1 vastavat tunnistust

Isikud, kelle kohustuste hulka kuulub ohtlike veoste maanteevedu, peavad olema läbinud selliste veoste veo nõudeid puudutava väljaõppe, mis puudutab nende kohustusi ja vastutust peatüki 1.3 alusel. See nõue kehtib ohtlike veoste maanteeveoga seotud isikutele, nagu maanteeõiduki operaatori või kaubasaatja poolt tööle võetud töötajatele, ohtlike veoste peale- ja mahalaadimisega tegelevatele töötajatele, ekspedeerimis- ja kaubasaatmise firmade töötajatele ning muudele sõidukijuhtidele peale nende, kes omavad alajaole 8.2.1 vastavat tunnistust.

PEATÜKK 8.3

ERINEVAD NÕUDED, MIDA SÕIDUKI MEESKOND PEAB TÄITMA

8.3.1 Reisijad

Peale sõiduki meeskonna liikmete ei tohi ohtlikke kaupu vedavas veoüksuses vedada mingeid reisijaid.

8.3.2 Tuletõrjevahendite kasutamine

Sõiduki meeskond peab teadma, kuidas tuletõrjevahendeid kasutada.

8.3.3 Saadetiste avamise keeld

Juht või juhi abi ei tohi avada ohtlikke veoseid sisaldavat saadetist.

8.3.4 Kantavad valgustusseadmed

Kantavad valgustusseadmed ei tohi sisaldada mingeid metalloosi, mis võivad sädemeid tekitata.

8.3.5 Suitsetamise keeld

Suitsetamine on keelatud teisaldamisoperatsioonide ajal sõidukite läheduses ja sõidukite sees. See suitsetamise keeld kehtib samuti elektrooniliste sigarettide ja sarnaste seadmete kohta.

8.3.6 Mootori töötamine peale- ja mahalaadimise ajal

Välja arvatud juhul, kui mootorit peab kasutama pumpade või muude sõiduki peale- või mahalaadimisseadmete töötamiseks ning kui selle riigi seadused, kus sõiduk töötab, sellist kasutamist lubavad, peab mootor olema peale- ja mahalaadimise operatsioonide ajal välja lülitatud.

8.3.7 Seisupiduri kasutamine ja tõkiskingad

Ühtegi ohtlikke veoseid vedavat sõidukit ei tohi parkida ilma seisupidurit kasutamata. Ilma piduriseadmeteta haagiseid tuleb takistada liikumast vähemalt ühe tõkiskingaga, nagu on kirjeldatud alajaos 8.1.5.2.

8.3.8 Juhtmete ühendamine

Mitteblokeeruva pidurisüsteemiga varustatud veoüksuse korral, mis koosneb mootorsõidukist ja üle 3,5 tonnise maksimaalse lubatud massiga haagisest, peavad alajaos 9.2.2.6 viidatud elektrilised ühendused veduki ja haagise vahel olema ühendatud kogu veo vältel.

PEATÜKK 8.4

SÕIDUKITE VALVAMIST PUUDUTAVAD NÕUDED

8.4.1 Peatüki 8.5 erisätetes S1 (6) ja S14 kuni S24 antud ainete kohta peatüki 3.2 tabeli A veerus (19) toodud kogustes ohtlikke veoseid vedavaid sõidukeid tuleb valvata või neid võib alternatiivselt ilma valvamata parkida suletud garaažides või tehase kinnisel territooriumil. Juhul, kui selliseid kohti ei ole, võib sõiduki pärast korralikku sulgemist parkida eraldatud kohas, mis vastab järgmiste punktide a, b või c nõuetele:

- a) valvatavas parklas, mille valvurit on teavitatud koorma iseloomust ning juhi asukohast;
- b) avalikus või eraparklas, kus sõiduk tõenäoliselt ei saa teiste sõidukite poolt kahjustada, või
- c) sobival avatud alal, kus inimesed tavaliselt ei käi ega kogune ning mis on eraldatud avalikust maanteest ja hoonetest.

Punktis b lubatud parkimiskohti võib kasutada ainult juhul, kui punktis a nimetatud kohti ei ole ning punktis c nimetatud kohti võib kasutada ainult juhul, kui punktides a ja b nimetatud kohti ei ole.

8.4.2 Koormaga MEMU-sid tuleb valvata või parkida need alternatiivina valvega jaama või valvega tehaseterritooriumile. Sellest nõudest on vabastatud tühjad puhastamata MEMU-d.

PEATÜKK 8.5

TEATUD KLASSIDE VÕI AINETE KOHTA KEHTIVAD LISANÕUDED

Lisaks peatükkide 8.1 kuni 8.4 nõuetele kehtivad nende ainete või esemete veol järgmised nõuded juhul, kui nendele on viidatud peatüki 3.2 tabeli A veerus (19). Kui tekivad vastuolud peatükkide 8.1 kuni 8.4 nõuetega, kehtivad käesoleva peatüki nõuded.

S1: Lõhkeainete ja neid sisaldavate esemete (klass 1) vedu puudutavad nõuded

(1) *Juhtide eriväljaõpe*

Juhul, kui kokkuleppeosalises riigis kehtivate muude eeskirjade kohaselt on juht läbinud alajaos 8.2.2.3.4 määratud teemasid hõlmava samaväärse väljaõppe erinevatel tingimustel või erineval eesmärgil, võib eriväljaõppe kursuse täielikult või osaliselt ära jätta.

(2) *Pädev ametnik*

Juhul, kui siseriiklikud eeskirjad selliselt sätestavad, võib ADR-i kokkuleppeosalise riigi pädev asutus nõuda, et sõidukis sõidaks vedaja kulul kaasas pädev ametnik.

(3) *Suitsetamise, tule ja lahtise leegi keeld*

Suitsetamine, tule ja lahtise leegi kasutamine on keelatud. klassi 1 aineid ja esemeid vedavates sõidukites, nende läheduses ja nende ainete ning esemete peale- ja mahalaadimise ajal. See suitsetamise keeld kehtib samuti elektrooniliste sigarettide ja sarnaste seadmete kohta

(4) *Peale- ja mahalaadimise kohad*

- a) klassi 1 ainete ja esemete peale- ja mahalaadimine ei tohi toimuda hoonestatud alal avalikus kohas ilma pädeva asutuse eriloata;
- b) keelatud on klassi 1 ainete ja esemete peale- ja mahalaadimine muudes kohtades kui hoonestatud aladel, ilma sellest pädevat asutust eelnevalt teavitamata, välja arvatud juhul, kui need operatsioonid on ohutuse tõttu vältimatud;
- c) juhul, kui mingil põhjusel tuleb laadimisoperatsioone teostada avalikus kohas, tuleb erinevat liiki ained ja esemed ohumärgiste alusel eraldada;
- d) juhul, kui klassi 1 aineid ja esemeid vedavad sõidukid on kohustatud peale- või mahalaadimise operatsioonide läbiviimiseks peatuma avalikus kohas, tuleb seisvate sõidukite vahel hoida vähemalt 50 m vahet. See vahemaa ei kohaldu sõidukitele, mis kuuluvad samasse veoüksusesse.

(5) *Konvoid*

- a) Juhul, kui klassi 1 aineid ja esemeid vedavad sõidukid liiguvad konvois, tuleb veoüksuste vahel hoida vähemalt 50 m vahet;
- b) pädev asutus võib määrata eeskirjad konvoide koosseisu või moodustamise kohta.

(6) Sõidukite valve

Peatüki 8.4 nõuded kehtivad ainult siis, kui sõidukis veetavate klassi 1 ainete ja esemete kogu lõhkeaine puhasmass ületab allpool esitatud piirmäärasid:

Jaotis 1.1:	0 kg
Jaotis 1.2:	0 kg
Jaotis 1.3 sobivusgrupp C:	0 kg
Jaotis 1.3 muud sobivusgrupid, välja arvatud C:	50 kg
Jaotis 1.4, välja arvatud allpool loetletud ained ja esemed:	50 kg
Jaotis 1.5:	0 kg
Jaotis 1.6:	50 kg
Jaotisse 1.4 kuuluvad ained ja esemed ÜRO numbritega 0104, 0237, 0255, 0267, 0289, 0361, 0365, 0366, 0440, 0441, 0455, 0456 ja 0500:	0 kg

Segatüüpi koormate puhul kehtib kogu koorma suhtes veetavate ainete või esemete madalaim piirmäär.

Lisaks tuleb neid aineid ja esemeid igal ajal valvata, et hoida ära mis tahes kuritahtlikud teod ning hoiatada juhti ja pädevaid asutusi ainete väljapääsemise ja tulekahju korral.

Erandiks on tühjad puhastamata pakendid.

(7) Sõidukite lukustamine

EX/II sõidukite ukсед ja jäigad katted ning klassi 1 kuuluvaid aineid ja esemeid vedavate EX/III sõidukite kõik avad veosruumides peavad olema veo ajal, välja arvatud laadimise ja mahalaadimise ajal, lukustatud.

S2: Tuleohtlike vedelike või gaaside vedu puudutavad lisanõuded

(1) Kantavad valgustusseadmed

Kuni 60 °C leekpunktiga vedelikke või klassi 2 tuleohtlikke aineid või esemeid vedavate suletud sõidukite veosruumidesse ei tohi siseneda isikud, kes kannavad kantavaid valgustusseadmeid, mis on konstrueeritud ja ehitatud selliselt, et need võivad süüdata mingeid tuleohtlikke aurasid või gaase, mis võivad olla pääsenud sõiduki sisemusse.

(2) Leeksoojendite töötamine peale- või mahalaadimise ajal

FL-tüüpi sõidukite (vt 9. osa) leeksoojendite töötamine on keelatud peale- ja mahalaadimise ajal ning laadimiskohtades.

(3) Ettevaatusabinõud elektrostaatiliste laengute vastu

FL-tüüpi sõidukite puhul (vt 9. osa) tuleb enne paakide täitmist või tühjendamist luua hea elektriühendus sõiduki šassii ja maa vahel. Lisaks tuleb piirata täitmise kiirust.

S3: Nakkusohtlike ainete vedu puudutavad erisätted

Alajao 8.1.4.1 tabeli veergude 2, 3 ja 5 ning jao 8.3.4 nõuded ei kehti.

S4: Kontrollitud temperatuuriga vedu puudutavad lisanõuded

Ettenähtud temperatuuri säilitamine on veoohutuse mõttes oluline. Üldiselt tuleb:

- veoüksust enne pealelaadimist põhjalikult kontrollida;
- informeerida vedajat jahutussüsteemi tööst, kaasa arvatud võimalikest jahutusaine tarnijatest teekonnal;
- sätestada tegutsemisjuhised temperatuurikontrolli kao korral;
- regulaarselt jälgida töötemperatuure ja
- omada tagavara jahutussüsteemi või varuosi.

Veoüksuse sisemise ruumi temperatuuri tuleb mõõta kahe sõltumatu anduriga ning väljundid selliselt registreerida, et temperatuuri muutused oleksid kergesti märgatavad.

Temperatuuri tuleb kontrollida iga nelja kuni kuue tunni tagant ning näidud üles märkida.

Juhul, kui veo ajal ületatakse piirtemperatuuri, tuleb käivitada häiretegevus, mis hõlmab igasuguseid vajalikke jahutavate seadmete remonditöid või jahutava võimsuse lisamist (nt vedela või tahke jahutava aine lisamist). Samuti tuleb temperatuuri tihti kontrollida ning teha ettevalmistusi avariitegevuse käivitamiseks. Juhul, kui saavutatakse ohutemperatuur (vt ka alajaod 2.2.41.1.17 ja 2.2.52.1.15 kuni 2.2.52.1.18), tuleb käivitada avariitegevus.

***MÄRKUS:** käesolev säte S4 ei kehti alajaos 3.1.2.6 viidatud ainete kohta, kui need ained on stabiliseeritud keemiliste inhibiitorite lisamise teel selliselt, et SADT on kõrgem kui 50 °C. Viimasel juhul võidakse nõuda temperatuuri kontrolli, kui veotingimuste kohaselt võib temperatuur ületada 55 °C.*

S5: Ainult klassi 7 radioaktiivsete materjalide vabasaadetistes (ÜRO nr 2908, 2909, 2910 ja 2911) veole omased erisätted

Alajao 8.1.2.1 punkti b ja jagude 8.2.1, 8.3.1 ja 8.3.4 kirjalike juhiste nõuded ei kehti.

S6: Klassi 7 radioaktiivsete materjalide veole (peale vabasaadetiste veo) omased erisätted

Jao 8.3.1 sätted ei kehti sõidukitele, mis veavad ainult kategooria I-VALGE ohumärgiseid kandvaid saadetisi, veopakendeid või konteinereid.

Jao 8.3.4 sätted ei kehti tingimusel, et puudub kaasnev risk.

Muud lisa- või erinõuded

S7: *(Kustutatud)*

S8: Juhul, kui neid aineid on veoüksusesse laaditud rohkem kui 2000 kg, ei tohi teeninduspeatuseid teha asustatud või külastatavate paikade lähedal niivõrd, kui see võimalik on. Pikem peatus selliste kohtade lähedal on lubatud ainult pädeva asutuse nõusolekul.

S9: Nende ainete veol ei tohi teha teeninduspeatuseid asustatud või külastatavate paikade lähedal niivõrd, kui see võimalik on. Pikem peatus selliste kohtade lähedal on lubatud ainult pädeva asutuse nõusolekul.

- S10:** Ajavahemikus aprillist oktoobrini, kui sõiduk sel ajal seisab ja kui seda nõuab selle riigi seadusandlus, kus sõiduk seisab, peavad saadetised olema efektiivselt kaitstud päikese eest, näiteks mitte vähem kui 20 cm kõrgusele lasti kohale paigutatud katetega.
- S11:** Juhul, kui kokkuleppeosalises riigis kehtivate muude eeskirjade kohaselt on juht läbinud alajaos 8.2.2.3.5 määratud teemasid hõlmava samaväärse väljaõppe erinevatel tingimustel või erineval eesmärgil, võib eriväljaõppe kursuse täielikult või osaliselt ära jätta.
- S12:** Juhul, kui veotüksuses veetavate radioaktiivset materjali sisaldavate saadetiste koguarv ei ületa 10 ja veoindeksite summa ei ületa 3 ning kaasnevad riskid puuduvad, siis ei ole alajaos 8.2.1 toodud nõuet sõidukite juhtide väljaõppe kohta tarvis rakendada. Kuid juhid peavad sel juhul saama kohase väljaõppe radioaktiivsete materjalide veose osas, mis on nende ülesannetega kooskõlas. See väljaõppe annab neile arusaamise radioaktiivsete materjalide veoga seotud kiirgusohust. Sellist väljaõpet peab tõestama tööandja poolt antava tunnistusega. Vt ka 8.2.3.
- S13:** *(Kustutatud)*
- S14:** Sõidukite valvet puudutavad peatüki 8.4 sätted kehtivad neid aineid vedavate sõidukite suhtes olenemata ainete kogustest.
- S15:** Sõidukite valvet puudutavad peatüki 8.4 sätted kehtivad neid aineid vedavate sõidukite suhtes olenemata ainete kogustest. Kuid peatüki 8.4 sätteid ei ole vaja rakendada, kui veoseruum on lukustatud ja veetavad saadetised on muul viisil kaitstud igasuguse lubamatu mahalaadimise eest.
- S16:** Sõidukite valvet puudutavad peatüki 8.4 sätted kehtivad, kui nende ainete kogumass sõidukis ületab 500 kg.
- Lisaks tuleb sõidukeid, millega veetakse üle 500 kg neid aineid, igal ajal valvata, et hoida ära igasuguseid kuritahtlikke tegusid ning hoiatada juhti ja pädevoid asutusi ainete väljapääsemise ja tulekahju korral.
- S17:** Sõidukite valvet puudutavad peatüki 8.4 sätted kehtivad, kui nende ainete kogumass sõidukis ületab 1000 kg.
- S18:** Sõidukite valvet puudutavad peatüki 8.4 sätted kehtivad, kui nende ainete kogumass sõidukis ületab 2000 kg.
- S19:** Sõidukite valvet puudutavad peatüki 8.4 sätted kehtivad, kui nende ainete kogumass sõidukis ületab 5000 kg.
- S20:** Sõidukite valvet puudutavad peatüki 8.4 sätted kehtivad, kui nende ainete kogumass või -maht sõidukis ületab pakendatud kaupade puhul 10 000 kg või paakides 3000 liitrit.
- S21:** Sõidukite valvet puudutavad peatüki 8.4 sätted kehtivad kogu materjali kohta, olenemata massist. Lisaks tuleb neid aineid igal ajal valvata, et hoida ära mistahes kuritahtlikud teod ning hoiatada juhti ja pädevoid asutusi ainete väljapääsemise ja tulekahju korral. Kuid peatüki 8.4 sätteid ei ole vaja rakendada, kui:
- laaditud ruum on lukustatud ja veetavad saadetised on muudviisi kaitstud igasuguse lubamatu mahalaadimise eest ja
 - doosikiirgus ei ületa 5 $\mu\text{Sv/h}$ sõiduki välispinna mis tahes juurdepääsetavas punktis.
- S22:** Sõidukite valvet puudutavad peatüki 8.4 sätted kehtivad, kui nende ainete kogumass või -maht sõidukis ületab pakendatud kaupade puhul 5000 kg või paakides 3000 liitrit.

- S23:** Sõidukite valvet puudutavad peatüki 8.4 sätted kehtivad, kui ainet veetakse puistveosena või paakides ja kui selle kogumass või -maht sõidukis ületab vastavalt 3000 kg või 3000 liitrit.
- S24:** Sõidukite valvet puudutavad peatüki 8.4 sätted kehtivad, kui nende ainete kogumass sõidukis ületab 100 kg.

PEATÜKK 8.6

OHTLIKKE VEOSEID VEDAVATE SÕIDUKITE PIIRANGUD MAANTEETUNNELITE LÄBIMISEL

8.6.1 Üldsätted

Käesoleva peatüki sätteid kehtivad, kui sõidukitele on maanteetunnelite läbimisel kehtestatud jao 1.9.5 kohased piirangud.

8.6.2 Ohtlikke veoseid vedavate sõidukite läbisõitu reguleerivad liiklusmärgid või viidad

Pädeva asutuse poolt alajao 1.9.5.1 kohaselt määratud tunnelikategooria teatud maanteetunnelile, mille eesmärk on ohtlikke veoseid vedavate veoüksuste läbisõidu piiramine, tuleb näidata liiklusmärkide ja signaalidega järgmiselt:

Märk ja viit	Tunnelikategooria
Märk puudub	Tunnelikategooria A
Märk koos lisatahvliga, millel on täht B	Tunnelikategooria B
Märk koos lisatahvliga, millel on täht C	Tunnelikategooria C
Märk koos lisatahvliga, millel on täht D	Tunnelikategooria D
Märk koos lisatahvliga, millel on täht E	Tunnelikategooria E

8.6.3 Tunneli piirangute koodid

8.6.3.1 Piirangud, mis on kehtestatud teatud ohtlikele veoste veole läbi tunnelite, põhinevad nende kaupade tunneli piirangu koodil, mis on ära toodud peatüki 3.2 tabeli A veerus (15). Tunneli piirangu koodid on toodud lahtri alumises osas sulgudes. Kui tunneli piirangu koodide asemel on toodud „(—)”, ei ole neile ohtlikele kaupadele kehtestatud ühtegi tunneli piirangut; ÜRO nr 2919 ja 3331 alla määratud ohtlike kaupade puhul võib aga läbisõit tunnelitest olla erikorralduse osa, mille on heaks kiitnud pädev(ad) asutus(ed) alajao 1.7.4.2 põhjal.

8.6.3.2 Kui mõni veoüksus sisaldab ohtlikke veoseid, millele on määratud erinevad tunneli piirangu koodid, tuleb kogu lastile määrata nendest tunneli piirangu koodidest kõige rangem.

8.6.3.3 Tunneli piirangu koodid ei kehti ohtlikele veoste, mida veetakse vastavalt jaole 1.1.3, ning neid ei võeta kogu veoüksusele tunneli piirangu koodi määramisel arvesse, välja arvatud juhul, kui veoüksus tuleb tähistada vastavalt jaole 3.4.13, võttes arvesse jagu 3.4.14.

8.6.4 Piirangud ohtlikke veoseid läbi tunnelite vedavatele veoüksustele

Tunnelite läbimise piirangud kehtivad:

- veoüksuste kohta, mis tuleb tähistada jao 3.4.13 kohaselt, võttes arvesse jagu 3.4.14, E-kategooria tunnelite puhul, ja
- veoüksuste kohta, mis tuleb jao tähistada 5.3.2 kohaselt oranži tahvliga, vastavalt alltoodud tabelile, kui veoüksuse kogu lastile on kindlaks määratud tunneli piirangu kood.

Kui kogu veoüksusele on määratud tunneli piirangu kood, kehtivad sellele veoüksusele järgmised tunnelitest läbisõidu piirangud:

Tunneli piirangu kood kogu koormale	Piirang
B	Läbisõit B-, C-, D- ja E-kategooria tunnelitest keelatud
B1000C	Läbisõit B-, C-, D- ja E-kategooria tunnelitest keelatud, kui lõhkeaine puhasmass ühe veoüksuse kohta ületab 1000 kg; läbisõit C-, D- ja E-kategooria tunnelitest keelatud, kui lõhkeaine puhasmass ühe veoüksuse kohta ei ületa 1000 kg
B/D	Läbisõit B-, C-, D- ja E-kategooria tunnelitest keelatud, kui vedu toimub paakides; muude vedude puhul on keelatud läbisõit D- ja E-kategooria tunnelitest
B/E	Läbisõit B-, C-, D- ja E-kategooria tunnelitest keelatud, kui vedu toimub paakides; muude vedude puhul on keelatud läbisõit E-kategooria tunnelitest
C	Läbisõit C-, D- ja E-kategooria tunnelitest keelatud
C5000D	Läbisõit C-, D- ja E-kategooria tunnelitest keelatud, kui lõhkeaine puhasmass ühe veoüksuse kohta ületab 5000 kg; läbisõit D- ja E-kategooria tunnelitest keelatud, kui lõhkeaine puhasmass ühe veoüksuse kohta ei ületa 5000 kg
C/D	Läbisõit C-, D- ja E-kategooria tunnelitest keelatud, kui vedu toimub paakides; muude vedude puhul keelatud läbisõit D- ja E-kategooria tunnelitest
C/E	Läbisõit C-, D- ja E-kategooria tunnelitest keelatud, kui vedu toimub paakides; muude vedude puhul keelatud läbisõit E-kategooria tunnelitest
D	Läbisõit D- ja E-kategooria tunnelitest keelatud
D/E	Läbisõit D- ja E-kategooria tunnelitest keelatud, kui vedu toimub puistveosena või paakides; muude vedude puhul keelatud läbisõit E-kategooria tunnelitest
E	Läbisõit E-kategooria tunnelitest keelatud
–	Läbisõit kõikidest tunnelitest lubatud (ÜRO nr 2919 ja 3331 puhul vt ka alajagu 8.6.3.1)

MÄRKUS 1: näiteks on D- ja E- kategooria tunnelitest keelatud läbi sõita veoüksustel, mis veavad ÜRO nr 0161, püssirohtu, suitsuta, klassifikatsioonikood 1.3C, tunneli piirangu kood C5000D, koguses, mille lõhkeaine puhasmass on 3000 kg.

MÄRKUS 2: E-kategooria tunnelite läbimise piirangud ei kehti IMDG koodeksi kohaselt tähistatud konteinerites või veoüksustel veetavate piiratud koguses pakitud ohtlike veoste kohta, kui piiratud koguses pakitud ohtlikke veoseid sisaldavate saadetiste kogumass ei ületa 8 tonni veoüksuse kohta.